

Zbirka medijskih objav
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,
07. 11. 2014 do
08. 11. 2014

Število objav: 10
Tiskani mediji: 5
Splet: 2
Radijske postaje: 2
Televizijske postaje: 1
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Rado Simoniti – Preproste besede

Seznam objav v zbirki:

	Naslov	Stoletnica rojstva Rada Simonitija: Muzika se piše s srcem		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Delo.si; 230086		
	Rubrika / Datum	Kultura, 07. 11. 2014		
Stran v zbirki 4	Avtor	Šutej Adamič Jelka		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Nikoli z glavo skozi zid		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Gorenjski glas; 55000	Stran: 20	Površina: 393 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 07. 11. 2014		
Stran v zbirki 6	Avtor	Paladin Jasna		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Matej Cigale v finalu za ugledno nagrado		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Idrijske novice; 0	Stran: 8	Površina: 78 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 07. 11. 2014		
Stran v zbirki 8	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Pesniška olimpijada, v organizaciji JSKD		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Koroški radio; 24000	14:45	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Osrednja poročila, 07. 11. 2014		
Stran v zbirki 9	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Poklon skladatelju in dirigentu Radu Simonitiju		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Radio Slovenija 1; 144000	13:17	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Danes do 13-ih, 07. 11. 2014		
Stran v zbirki 10	Avtor	Rovšek Brigita		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Ob stoletnici se spominjamo Rada Simonitija		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	RTVSLO.si; 511046		
	Rubrika / Datum	Kultura, 07. 11. 2014		
Stran v zbirki 11	Avtor	A.J.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	100 let od rojstva slovenskega skladatelja in dirigenta		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	TV Slovenija 1; 753000	22:37	Trajanje: 2 min
	Rubrika / Datum	Odmevi, 07. 11. 2014		
Stran v zbirki 13	Avtor	Razdevšek Tjaša		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Kaj pripravljajo		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Delo; 157000	Stran: 29	Površina: 105 cm ²
	Rubrika / Datum	Ostalo, 08. 11. 2014		
Stran v zbirki 14	Avtor	M.V.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Detektivsko iskanje izgubljenih not		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Dnevnik; 112000	Stran: 24	Površina: 576 cm ²
	Rubrika / Datum	Kultura, 08. 11. 2014		
Stran v zbirki 15	Avtor	Mager Ingrid		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Preproste besede – koncert in zbirka skladb Rada Simonitija		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Primorske novice; 50000	Stran: 23	Površina: 95 cm ²
	Rubrika / Datum	Kultura, 08. 11. 2014		
Stran v zbirki 17	Avtor	M. I.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Rado Simoniti – Preproste besede		

Reach: 230.086

Country: Slovenija

1 / 2

Stoletnica rojstva Rada Simonitija: Muzika se piše s srcem

Glasbene zasedbe se že vse leto spominjajo skladatelja in dirigenta.

Jelka Šutej Adamič, kultura

pet, 07.11.2014, 12:00

Ključne besede:

• Rado Simoniti, • Slovenski komorni zbor, • Martina Batič, • Preproste besede, • Slovenska filharmonija

Rado Simoniti. Foto: Fotodokumentacija Dela

V [Slovenski filharmoniji](#) bo nočoj koncert v spomin na [Rada Simonitija](#), saj letos praznujemo stoletnico njegovega rojstva. Na koncertnem večeru [Preproste besede](#) bo Slovenski komorni zbor pod taktirko Martine Batič izvajal njegove samospевe in zborovske skladbe za mešani, ženski in moški zbor.

Obletnico rojstva različne zasedbe praznujejo že vse leto, v založništvu [JSKD](#) bo izšla tudi zbirka Simonitijevih zborovskih skladb za mešane, moške in ženske zборе *Preproste besede*.

Skladatelj in dirigent Rado Simoniti se je rodil v Fojani v Goriških brdih. Osrednja prireditev ob jubileju je bila spomladi na gradu Dobrovo. Na rojstni hiši v Fojani so odkrili spominsko ploščo, na gradu pa

---

odprli tudi razstavo o njegovem življenju in delu.

»Muzika se piše s srcem, ne z logaritmi v roki,« je misel, ki ji je ostajal zvest vse življenje. Od zgodnje mladosti je v zborih gojil občutek za melodijo kot osrednji element ustvarjanja in poustvarjanja. Vokal je ves čas osrednji govorec Simonitijevega glasbenega jezika.

Živel je z glasbo in za glasbo

Včeraj je na predstavitvi zborovske monografije, ki jo je izdal **Javni sklad RS za kulturne dejavnosti**, sodelovalo nekaj poznavalcev Simonitijevega ustvarjanja. Muzikolog dr. **Primož Kuret**, tudi avtor uvodnika k monografiji, je dejal, da se je »Simoniti s svojim delom neizbrisno uveljavil kot dirigent in skladatelj, ki je osvajal z izjemnim melodičnim darom, poznavanjem človeškega glasu in še posebej kot eden najboljših zborovodij, kar smo jih Slovenci kdaj imeli.

Uglasbil je besedila Mateja Bora, Ivana Cankarja, Karla Destovnika, Alojza Gradnika, Iga Grudna, Srečka Kosovela, Pavleta Oblaka, Toneta Pavčka, Smiljana Samca, Toneta Seliškarja, Cirila Zlobca, Ludvika Zorzuta, Otona Župančiča in drugih. Osrednji element njegovih skladb je melodija, mediteransko čustvena in mehka, trpka, pa zvočno impresivna.

Po strukturi njegova dela harmonsko niso zapletena, ampak približana ljudskemu občutju. Simoniti je živel z glasbo in za glasbo, njegovi samospevi so dragocen prispevek k bogati tovrstni literaturi pri nas, zlasti samospevi na Kajuhova besedila.« Danes Simonitija večina pozna kot tistega, ki je uglasbil primorsko himno *Vstajenje Primorske*.

Vasko Simoniti, eden od skladateljevih sinov, ki se ga spominjamo tudi kot ministra za kulturo, je povedal, da je bila »glasba v njihovi družini doma, njegov ded Anton je bil organist in je prenesel ljubezen do glasbe tudi na otroke.

Očetu je predal ljubezen do lepote muzikalnosti, ki se je med briškimi griči zlivala z mehkobo pokrajine. Prepričan sem, da je oče komponiral vsaj del skladb z bogastvom ljudskega glasbenega izročila v sebi, ki ga je vsrkal vase v zgodnjem otroštvu.

Polet duše, ki ob ustvarjanju harmonij doživlja poseben zanos, je v njem budil življenjsko samozavest, odločnost in pokončnost, ki jo je, ko je bilo treba, pokazal kot patriot in zaveden Primorec. Toda vedno, se mi zdi, je v svojih delih ostal liričen, čustveno odprt, a ne hrupen in herojsko patetičen, ampak topel in intimen v glasbenem izrazu.«

Partizanka Ana

Rado Simoniti je bil med leti 1939 in 1943 vodja zbora v ljubljanski Operi. V tem času je študiral kompozicijo in dirigiranje. Leta 1943 je odšel k partizanom, kjer je prevzel vodstvo zbora primorskih Slovencev. Po letu 1945 je deloval kot dirigent v ljubljanski Operi.

Leta 1949 je kot dirigent zbora Slovenske filharmonije prejel Prešernovo nagrado za dirigiranje in organizacijo zbora Slovenske filharmonije. Napisal je okrog šeststo del. Med pomembnejšimi so prva slovenska partizanska opera *Partizanka Ana*, samospevi na besedila Karla Destovnika - Kajuha ter neuradna primorska himna *Vstajenje Primorske*.

Nikoli z glavo skozi zid

Novi župan ene najbolj razvitih občin pri nas, občine Trzin, je postal 42-letni Peter Ložar. Kot župan stavi na sodelovanje, vodenje občine pa ni edina vloga, s katero se bo soočil – predvidoma januarja bo postal tudi oče.

JASNA PALADIN

Trzin – S Petrom Ložarjem sva uvodoma enkrat za vselej razčistila vprašanje, ki se poraja mnogim na Gorenjskem – ali Trzin sodi pod Gorenjsko ali ne. »Sam sem stari Trzinec, torej tukaj živim že vse življenje, in od nekdanj smo se prištevali pod Gorenjsko. Ker pa je moja mama rojena v Gradu v občini Cerklje, se sam počutim še toliko bolj Gorenjca. Je pa res, da se meje med regijami nekako brišejo, s priseljevanjem zbledijo in niso več tako jasne kot nekoč,« nam je povedal nekaj dni po izvolitvi, ki pa so bili zanj – četudi so mu mandat uradno potrdili šele na ustanovni seji 5. novembra, že zelo delovni. Tudi v občini Trzin je zaradi močnega deževja zalilo nekaj objektov, zato je bila za novega župana ena od minulih noči že precej neprespana.

Peter Ložar v Trzinu živi že vse svoje življenje, občani pa ga najbolj poznajo kot prizadevnega kulturnika in enega od tistih, ki so zaslužni za festival Trzinska pomlad, vnovičen vzpon trzinskega kulturnega doma in KUD Franc Kotar Trzin. »Zelo sem ponosen na svoje delo v kulturnem društvu, ki smo ga po premoru zaradi generacijskega preskoka v zadnjih letih uspeli znova povzdigniti. Vsako leto smo število dogodkov početverili in gotovo je bila prav aktivna vpetost v kulturo razlog, da me je tedanji župan Anton Peršak povabil k sodelovanju pri delovanju v občini. Zadnji mandat sem bil svetnik županove Liste za traj-

nostni razvoj Trzina v občinskem svetu, predsednik dveh komisij in predstavnik Občine Trzin v svetu JSKD. Da bi kandidiral za župana, sem se z ožjimi sodelavci in ženo prvič začel pogovarjati kakšno leto nazaj, ko se je Peršak odločil, da ne bo več kandidiral. Četudi sem se večinoma odločil sam, je bila zelo spodbudna prav njegova podpora,« nam je povedal Ložar, ki je bil doslej zaposlen kot vodja priljubljenega gostinskega lokala v industrijski coni.

Priznava, da se bo po petnajstih letih od svojega dosedanjega dela kar težko poslovil, a ugotavlja, da bi bilo na dveh stolih sedeti povsem neodgovorno, zato se bo zdaj kot poklicni župan s polno odgovornostjo posvetil vodenju občine. »Ko se nečemu posvetim, usmerim v to vso svojo energijo. V šestnajstih letih samostojne občine smo imeli le enega župana in razlika med Trzinom zdaj ali prej je očitna. Vidi se, kaj vse se je naredilo. Gospoda Peršaka sem cenil in občudoval vsa ta leta, še vedno stojim za tem, da je za Trzin naredil zelo veliko. A moja naloga bo spet zbrati Trzince skupaj in narediti nekaj večjih projektov, ki nas čakajo, saj časi niso lahki, še posebej kar se tiče finančnega stanja. Treba bo natančno preučiti stanje, si določiti cilje, ki so primarni, ne pa striktno vztrajati pri enem. Slediti bo treba priložnostim. Moj moto je: nikoli z glavo skozi zid,« pove in doda, da mu občani v dneh po izvolitvi več-

noma namenajo čestitke. Kakšne negativne opazke še ni bil deležen, a se zave- da, da bo moral hitro zavihati rokave in poprijeti za delo, takrat pa bo tudi kakšnih pritožb Trzincev verjetno več. »Tudi kritike bodo gotovo prišle. Pričakujem, da mi bodo ljudje predočili svoje težave in predloge, seveda si bom vzel čas, da se z vsako zadevo seznanim in preverim, kaj se da narediti. V vsakem primeru je treba stvari vsaj poskusiti rešiti, žal pa vedno ni vse odvisno od občine in župana.«

Poleg delovanja na kulturnem področju ga veseli tudi urejanje domačega vrta (čeprav je zanj že doslej kdaj zmanjkalo časa) in kolesarjenje (pravi, da se bo v službo vsakodnevno odpravil peš ali s kolesom, ki je tudi sicer njegovo glavno prevozno sredstvo, »saj je Trzin tako majhen, da se je z avtom na takšnih razdaljah voziti greh«). Časa za vse pristočasne aktivnosti bo odslej manj, zato se je zimskemu smučanju že odpovedal, a načina življenja, ki ga je imel pred županovanjem, ne bo spremenil, saj je prepričan, da za to ni nobene potrebe. Tako namerava v kulturnem društvu delovati tudi v prihodnje. Prostege časa pa v prihodnjih mesecih ne bo manj le zaradi županovanja, ampak tudi zaradi še ene nove vloge, s katero se bo soočil januarja. Z ženo Brigito bosta takrat namreč pozdravila svojo prvorojenko.

Page: 20

Reach: 55000

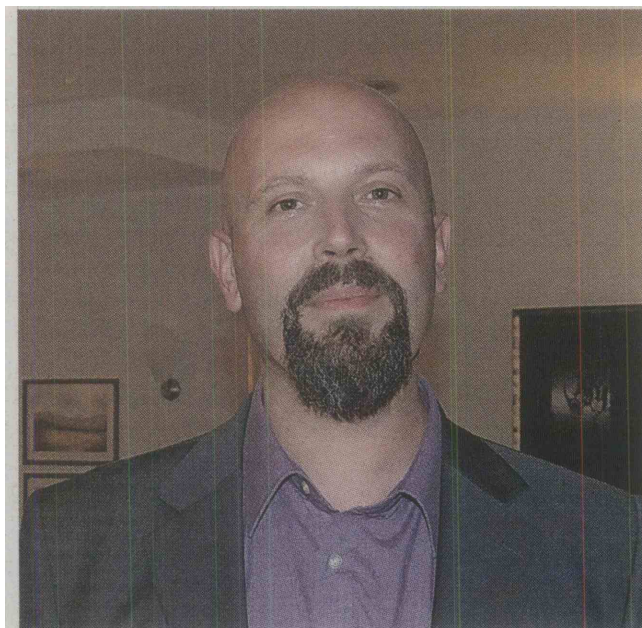
Country: SLOVENIA

Size: 393 cm2

Kazalo

2 / 2

Peter Ložar, novi župan občine Trzin

Matej Cigale v finalu za ugledno nagrado

IDRIJA, 21. oktobra – Literat mlajše generacije Matej Cigale se je uvrstil v najožji izbor za vse bolj cenjeno nagrado Uršljanko, ki jo je letos prejela Petra Žišt iz Slovenske Bistrice.

Za častni naziv najboljšega mladega literata se je letos potegovalo 81 avtorjev iz vse Slovenije. Po izboru glavnega selektorja festivala, pesnika, esejista in kritika Zorana Pevca, so se v finale izmed 21 regijskih izbrancev poleg Žištove uvrstili še: Anamarija Cemič z Rake, Matej Cigale iz Idrije, Patrik Holz iz Ankarana in Maja Milošević z Raven na Koroškem. "Sodobno besedišče, primerna stilna dovršenost, tematska in leksikalna dinamika, zgrajena na filozofskih temeljih, ter lirični princip v zavedanju, da poezija ni opisovanje stvari, temveč prikaz pesniške stvarnosti, so tista umetniška sporočilna izhodišča, zaradi katerih smo se odločili, da je zmagovalka Urške 2014 Petra Žišt," so sporočili z **Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti**.

Matej Cigale je prizadevni član literarnega društva Ris iz Idrije.

Pesniška olimpijada, v organizaciji JSKD

KOROŠKI RADIO, 07.11.2014, OSREDNJA POROČILA, 14.45

NOVINARKA: Letošnja že 15. Pesniška olimpijada je projekt, ki poteka v organizaciji območne izpostave **Javnega sklada za kulturne dejavnosti** Dravograd in Kluba koroških študentov, v sodelovanju z Javnim zavodom Dravit in Zvezo kulturnih društev Dravograd. V Dvorcu Bukovje bodo ponovno gostili sveže mlade pesniške glasove, iz vse Slovenije in iz zamejstva, ki se jim bodo tokrat pridružili tudi udeleženci četrtega osnovnošolskega Natečaja za najboljšo pesem in udeleženci fotografskega natečaja. Več o današnjem dogodku, vodja projekta, Barbara Žvirc.

BARBARA ŽVIRC (vodja projekta Pesniška olimpijada): Pesniška olimpijada je bila v prvi vrsti dogodek, namenjen dijakom in študentom, ki se ukvarjajo s poezijo. Se pravi, ki pišejo prvotno v slovenskem jeziku, imamo tudi kakšne pesmi ki so v tujih jezikih, imeli smo srbščino, zdaj imamo angleščino, nemščino, tako da združujemo več jezikov. Zdaj pa se je počasi dodajalo vsako leto nekaj novega. Potem smo priključili tudi Mlado Pesniško olimpijado, ki je namenjena osnovnošolcem, ki pišejo pesmi v slovenskem jeziku. Včasih dodamo kak razpis iz drugih področij, letos smo imeli recimo fotografski natečaj Fotopoezija. Imeli smo že tudi Artmarket, razstave. Vsakič pa potem priredimo tudi literarni večer, s glasbo, s poezijo, dobro družbo in seveda z dobro kapljico in mogoče kaj hrane.

NOVINARKA: Dogodek se bo v Dvorcu Bukovje pričel drevi, ob 19. uri.

Poklon skladatelju in dirigentu Radu Simonitiju

RA SLOVENIJA 1, 07.11.2014, DANES DO 13-IH, 13.17

Javni sklad za kulturne dejavnosti in Slovenska filharmonija sta včeraj predstavila svoje dejavnosti ob 100. obletnici rojstva skladatelja in dirigenta Rada Simonitija. Sklad se mu je poklonil z zbirko izbranih zborovskih del, filharmonija pa se mu bo z drevišnjim koncertom. Prispevek Brigitte Rovšek.

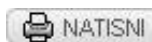
BRIGITA ROVŠEK: Glasba se ne piše z logaritmi v roki, temveč s srcem, je dejal Rado Simoniti. Za časa svojega življenja kljub izjemni priljubljenosti ni dočakal celostne zbirke svojih zborovskih del. Zdajšnja prvo z naslovom Preproste besede, je uredil Mitja Gobec. 60 najbolj znanih in tehtnih del Rada Simonitija za mešane moške in ženske zasedbe po prvotnem izvoru Iva Jelarčiča. Uvodno besedo zbirke je prispeval muzikolog dr. Primož Kuret, ki se Rada Simonitija spomni tudi kot.

DR. PRIMOŽ KURET: Odličnega profesorja pravzaprav in še bolj odličnega zborovodje, ki je znal iztisniti iz naših študentskih del bolj ubogih, maksimum kar se je takrat dalo narediti in da je vse pravzaprav (manjka beseda) z eno svojo izjemno muzikalnostjo, iz njega je šel kar fluid, to še danes se spomnim kako smo pod njim pravzaprav radi prepevali in seveda se mi zdi, da po njem dolgo časa kaj podobnega nismo imeli. ROVŠEK: Ob pol osmih zvečer bodo v Slovenski filharmoniji peli Slovenski komorni zbor in solisti, v spomin nekdanjemu dirigentu, tudi filharmoničnega zbora in avtorju samospevov, katerih besede je vedno znal odeti v pravo muziko.

Reach: 511.046

Country: Slovenija

1 / 2

( )

Glasba

Ob stoletnici se spominjamo Rada Simonitija

Koncert ob 100. obletnici rojstva

7. november 2014 ob 10:30,
zadnji poseg: 7. november 2014 ob 10:39
Ljubljana - MMC RTV SLO/STA

Skladatelj Rado Simoniti, ki je med drugim uglasbil tudi neuradno primorsko himno *Vstajenje Primorske*, bi praznoval sto let. Jubileju se Slovenska filharmonija poklanja s koncertom.

V Slovenski filharmoniji (SF) bo v dvorani Marjana Kozine nocoj **ob 19.30** mogoče prisluhniti koncertu v počastitev 100. obletnice rojstva slovenskega skladatelja in dirigenta **Rada Simonitija**. Na koncertu z naslovom *Preproste besede* bo njegove zborovske skladbe izvedel Slovenski komorni zbor z zborovodkinjo **Martino Batič**, Simonitijeve samospesve pa bodo poustvarili tenorist **Vladimir Čadež**, sopranistka **Martina Burger** in mezzosopranistka **Gordana Hleb**. Na klavirju jih bo spremljala pianistka **Aleksandra Naumovski Potisk**.

Slovenski pesniki zaživijo v glasbi

Zazvenela bo pesem *Preproste besede* Toneta Pavčka, ki je dala naslov tako drevišnjemu koncertu kot tudi zbirki Simonitijevih zborovskih skladb, ki je kot 45. zvezek izšla v zbirki *Izbrana dela slovenskih skladateljev Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti*. Poleg nje bo med drugim mogoče slišati pesmi *Starka za vasjo* Srečka Kosovela, *Ladja na morju* Cirila Zlobca, ljudsko *Pesem galebu* in *Debeli Kum* Ivica Čermaka v prevodu Ivana Minattija.

Rado Simoniti (1914-1981) se je po besedah Primoža Kureta, avtorja uvodnika omenjene zbirke ter poznavalca Simonitijevega dela in življenja, s svojim delom neizbrisno uveljavil kot dirigent in skladatelj, ki je osvajal z izjemnim melodičnim darom, poznavanjem človeškega glasu in še posebej kot eden najboljših zborovodij, kar smo jih Slovenci kdaj imeli.

Med letoma 1944 in 1980 je ustvaril obsežen opus, skoraj 600 glasbenih enot, med katerimi imajo pomemben delež prav zborovske skladbe, lastne skladbe in priredbe. Uglasbil je besedila **Mateja Bora**, **Ivana Cankarja**, **Karla Destovnika**, **Alojza Gradnika**, **Iga Grudna**, **Srečka Kosovela**, **Pavleta Oblaka**, **Toneta Pavčka** in drugih.

Ocena novice: ★★★★★
Ocena 0.0 od 0 glasov

Vaša ocena: ★★★★★
Ocenite to novico!

Letošnjo 100. obletnico rojstva slovenskega skladatelja, dirigenta in zborovodje Rada Simonitija bosta zaznamovala dva dogodka. Prvi je izid in predstavitev komplementarne zborovske monografije skladatelja, ki je sam za življenja ni doživel, drugi pa koncert najbolj značilnih Simonitijevih skladb v izvedbi Slovenskega komornega zbora z dirigentko Martino Batič. Foto: MMC/Miloš Ojdanič

Ne poznam nobenega ustvarjalca, ki ne bi prišel v stisko, zadrego in nesoglasje z dolžnostmi in čustvi pri ustvarjanju. Moja pesem naj otroku utolaži jok, starcu pa naj privabi na izmučeni obraz nasmehek! Ko se rodimo, nam je že zapisano, da bomo tudi

Reach: 511.046

Country: Slovenija

Kazalo

1 / 2

Samo njegov zborovski opus obsega okoli 300 skladb, od tega je 200 izvirmih in 100 priredb ljudskih pesmi ali predstavitev. Kar četrtnina od vseh ima instrumentalno spremljavo.

A. J.

**preminuli. V tem tako
kratkem času življenja nas
spremlja in vodi hrepenenje,
ljubezen, sovraštvo in
odpuščanje.**

Rado Simoniti

Dodaj v

[Facebook](#)

[Prijavi napako](#)

100 let od rojstva slovenskega skladatelja in dirigenta

TV SLOVENIJA 1, 07.11.2014, ODMEVI, 22.37

IGOR E. BERGANT (voditelj): No, letošnjo stoto obletnico rojstva slovenskega skladatelja in dirigenta Rada Simonittija so v Slovenski filharmoniji nocoj počastili s koncertom slovenskega komornega zbora z dirigentko Martino Batič. Naslovili so ga Preproste besede. **Javni sklad za kulturne dejavnosti** pa je izdal izbor zborovskih skladb za mešane moške in ženske zборе. Poroča Tjaša Razdevšek.

TJAŠA RAZDEVŠEK (novinarka): Med zbori priljubljeno skladbo Vstajenje Primorske, neuradno himno Primorske je Rado Simoniti uglasbil na besedilo Leva Svetka. Prešernov nagrajenec, urednik revije Naši zbori, pedagog in dirigent zbora Slovenske filharmonije je med drugo svetovno vojno postal umetniški vodja Zbora primorskih Slovencev, moškega pevskega zbora Srečko Kosovel.

MITJA GOBEC (urednik zborovske monografije Preproste besede): Tako on kot nekaj drugih skladateljev je šlo v partizane in so seveda svoje delo tudi tam opravljali, so se na nek način borili s svojim znanjem in s svojimi umetninami proti okupatorju.

RAZDEVŠEK: Skladal je zborovske pesmi in slavospeve. Kosovel, Cankar, Kajuh, so le nekateri izmed književnikov, katerih dela je mojstrsko uglasbil in smo jih lahko med drugimi slišali na nocojšnjem koncertu.

JURIJ REJA (operni pevec): To e poet duše in srca, to se čuti in sliši v njegovih samospevih. Vsi njegovi samospevi so z nižaji napisani, ker to da neko posebno mehko.

RAZDEVŠEK: Ali kot je dejal skladatelj, muzika se piše s srcem, ne pa z algoritmi. Skladatelj obširni opus zborovskih skladb sega do številke 300, od tega e 100 priredb ljudskih pesmi.

KAJ PRIPRAVLJAJO

Mirjana Borčič

Filmska vzgojiteljica

Pionirka filmske vzgoje v Sloveniji, dobitnica Badjurove nagrade, nagrade mesta Ljubljane in plakete **Javnega sklada za kulturne dejavnosti** je velik del profesionalnega ustvarjanja posvetila filmski vzgoji. Konec oktobra je izšla njena knjiga *Odstiranje pogleda: Spomini, izkušnje, spoznanja*, ki sta jo izdala Slovenska kinoteka in Kinodvor. »V knjigi sem želela posredovati svoje izkušnje, pristope in metode. Delo ni niti zgodovina filmske vzgoje niti metodični priročnik za učitelje. Je predvsem uvid v iskanja in dognanja na področju kultiviranja filmskega gledalca na Slovenskem,« pravi Mirjana. Trenutno jo zaposljujejo intervjuji za različne medije in vse, ki jih zanima zgodovina filmske vzgoje ter njena ustvarjalna pot. Pa tudi dokumentarni film Maje Weiss *Odstiranje pogleda z Mirjano Borčič*, v katerem bo sta skupaj seznanili gledalca s pomenom filmske vzgoje za vsestranski razvoj mladega človeka. Film bo njen življenjski portret s predstavitvami snovanj, tolmačenjem izhodišč in posredovanjem dolgoletnih izkušenj. Trenutno nastaja brez finančne podpore in prav ta teden nestrpno pričakujeta rezultat AV razpisa pri Slovenskem filmskem centru. Čas, ki preostane precej zaposleni devetdesetletni pedagoginji, pa še vedno zapolnjuje z obiskom filmskih, gledaliških, opernih in številnih drugih kulturnih prireditev. **M. V.**
FOTO SUNČAN STONE

ARHIVI FILMSKE GLASBE

Detektivsko iskanje izgubljenih not

Simfoniki RTV Slovenija so za nocojšnji koncert v Cankarjevem domu pripravili zanimiv spored: poslušali bomo glasbo iz partizanskih in drugih filmov nekdanje Jugoslavije, tudi kot predtakt prihajajočemu mednarodnemu filmskemu festivalu Liffe.

✎ Ingrid Mager

Filmski glasbi je *Simfonični orkester RTV Slovenija* predan že od nekdanj, tudi snemanje izvornih partitur novih filmskih produkcij je del njihovih običajnih službenih obveznosti, lani pa so se odločili, da bi lahko nizanje glasbenofilmskih zgodb in sporedov postalo bolj sistematično. Nocojšnji koncert, posvečen glasbi iz partizanskih in drugih filmov, posnetih v času nekdanje Jugoslavije, bo tako že drugi v sklopu, poimenovanem *S Simfonični v filmski svet*; zamislila si ga je umetniška vodja simfonikov Maja Kojc.

Pravi raziskovalni izziv

Pri vsakem oblikovanju sporeda je prvi korak ideja. »Glasba iz filmov in nadaljevanj naše nekdanje domovine ni prav nič manj prepoznavna kot tista iz svetovne kinematografije, in znana je širše, kot si marsikdo sploh predstavlja. Verjetno je tudi težko opredeliti priljubljenost filmov in nadaljevanj glede na vsebino, igralce ali glasbo, ker je vse prepleteno. Vsakega mu se v spomin vtisne kaj drugega, zagotovo pa je glasba ta, ki priključuje določeno vzdušje in vzbudi razne asociacije,« je prepričana Kojčeva.

Zanimivo pri nocojšnjem sporedu je bilo, da se je pot od ideje do uresničitve izkazala za pravi raziskovalni izziv. Kot pripoveduje umetniška vodja, preprosto ni bilo mogoče dobiti notnega materiala, ki ga dirigent in orkester potrebuje za izvedbo, in to je kar nekoliko neverjetno v časih, ko lahko do filmov in glasbenih posnetkov bolj ali manj legalno dostopamo kadar koli. »Nič od nabora glasbe iz

letošnjega sporeda ni bilo notografsko urejeno pri kakšni založbi, v večini primerov niti ne arhivirano,« poudarja Maja Kojc. »Glasbo za film je nek orkester v nekdanji Jugoslaviji posnel, potem pa se je za notami izgubila vsaka sled. Za potrebe snemanj in koncertov so nastajale priredbe, ki pa so bile očitno napisane bolj ali manj za enkratno uporabo. Nekateri skladatelji so še živi, kontaktirali smo jih, da smo pridobili privoljenja za izvedbo njihove glasbe, in mnogokrat niti sami niso vedeli, kje bi lahko notni material bil; celo sami so se zelo angažirali pri iskanju.«

Note je iskala praktično po vseh nekdanjih državah Jugoslavije, celo v Moskvi in Londonu. Ni ji sicer uspelo zbrati vseh not za program, ki si ga je zamislila, je pa zato naletela na kakšno drugo, ravno tako zanimivo glasbo. In treba je bilo rešiti še en problem: marsikatera filmska glasba v originalu ni bila zasnovana simfonično in jo je bilo treba za simfonično izvedbo najprej prirediti.

Arhiviranje notnega gradiva

Če se ob tem vprašamo, kje v Sloveniji sploh hranimo notno gradivo in v kakšnem stanju je, naletimo na zanimiva dejstva. Največjo notno zbirko ima nedvomno Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK); v Ljubljani je tudi šest profesionalnih orkestrov in vsak od njih ima svoj arhiv. Nadalje najdemo notni arhiv, Cudermanovo donacijo JSKD v Uršulinskem samostanu v Ljubljani, vsaka od godb po Sloveniji, in teh je krepko čez sto, pa ima še svoj arhiv. V filmskih arhivih, recimo v Slovenski kinoteki ali pa v filmskem muzeju v Divači, se notni ali zvočni materiali, povezani s filmom, ne hranijo posebej.

»Oblasti se menjajo, nobena pa nima pravega odnosa do arhivov. Zaradi ideoloških akcij je vedno trpela tudi glasba,« meni muzikolog mag. Domen Prezelj, zaposlen v NUK. »NUK hrani glavno notnega gradiva, s katerim so opremljeni partizanski in drugi slovenski filmi, note pa običajno hrani tudi tisti orkester, ki je snemal glasbo za film. Žal pa je mnogo tega materiala preprosto izginilo,« opozarja. Včasih so namreč neko filmsko glasbo posneli, ni bilo pa zavesiti, da bodo te note morda še kdaj po-

trebovali ali da bi jih ohranili kot kulturno dediščino. Mnogokrat so note potem pristale na razrezu. »Ko sem lani postavljala razstavo o Urbanu Kodru, sem recimo naletel na zanimive posnetke Plesnega orkestra Radia Ljubljana in Zabavnega orkestra Radia Ljubljana, a čeprav gre za izvirno slovensko glasbo, notnih materialov ni mogoče najti.«

Muzikolog Prezelj, ki je v celoti uredil zapuščino skladatelja Bojana Adamiča, ki jo zdaj hranijo v NUK, pove, da je ta skladatelj na srečo vse rokopisne partiture hranil doma in se je na ta račun marsikaj ohranilo, denimo skoraj celotni opus njegove filmske glasbe. Res pa je za Prezljem garaško delo, saj je Adamič pisal z drobnostjo, mestoma težko razberljivo pisavo, na mnogih mestih prepleteno s selotejpom, ali pa je komponiral posamične dele za filmske kolote in jih različno označeval. Prva rola je bila recimo označena kot »Partizanska eskadrija«, druga samo »Eskadrija«, tretja kot »P. E.«, na četrti pa ni pisalo nič, a je sodila v isti sklop. Danes sistem COBISS pokaže 223 naslovov Adamičeve filmske glasbe.

Zapletene avtorske pravice

»Adamič se je v Beogradu usedel na vlak, na kolodvoru v Ljubljani pa je imel partituro že končano. Pravili so mu rokohitrec, jaz pa se čudim, kako je sploh lahko bil tako produktiven. In njegove orkestrske partiture za različne jugoslovanske filme obsegajo tudi več kot 200 strani,« pove Prezelj. Na današnjem koncertu bo orkester izvedel tudi glasbo iz filma *Partizanska eskadrija*, in Adamič je pri glavni koračniški temi že sam začutil potrebo po koncertni izvedbi glavne teme iz filma...

Kulturna dediščina na področju izvirne slovenske filmske glasbe je dejansko zelo velika in NUK je tista ustanova, ki zadnja leta sistematično katalogizira in digitalizira tudi notografsko gradivo. Potreben pa bi bil tudi impulz z državne ravni in jasna kulturna politika, česar ni. Tudi vsak profesionalni orkester bi moral zaposlovati muzikologe, arhivarje, nototekarje, ki bi skrbeli za notni material. Sčasoma bi se lahko oblikovala digitalizirana baza po-

datkov, kjer bi bilo pregledno zbrano, kdo je kaj napisal in kje se hrani določeno gradivo. No, še letos naj bi se material Adamičeve filmske glasbe digitaliziral.

Vendar ko so enkrat note prepisane v računalniško obliko, jih seveda ni mogoče kar razmnoževati, kopirati in uporabljati v razne namene.

Zakon prepoveduje reproduciranje not, če avtorske in založniške pravice niso urejene. Pri nas to področje še vedno razumemo zelo ohlapno. Tudi NUK ne sme reproducirati nobenega materiala brez dovoljenja dedičev. Recimo, hči Alenka Adamič jim je podarila dediščino Bojana Adamiča in hkrati za potrebe knjiž-

nice dovolila reprodukcijo. Če je dedičev veliko, se z avtorskimi pravicami rado dodatno zaplete. Hipotetično: če je Adamič napisal glasbo, Gregor Strniša besedilo, Jože Privšek pa simfonični aranžma, je treba pridobiti dovoljenja od vseh dedičev. Navsezadnje se okrog avtorskih pravic in tantiem suče kar nekaj denarja. x

»Oblasti se menjajo, nobena pa nima pravega odnosa do arhivov. Zaradi ideoloških akcij je vedno trpela tudi glasba in mnogo notnega gradiva je preprosto izginito,« pravi mag. Domen Prezelj. 📍 Bojan Velikonja

Slovenski skladatelji filmske glasbe

Glasbo za slovenske filme so denimo pisali Janko Gregorc (avtor prve izvirne slovenske filmske glasbe za film *O vrba*), Janko Ravnik (*V kraljestvu zlatoroga*), Janez Gregorc (*Ubij me nežno*, *Ko pride lev*, *To so gadi*), Alojz Srebotnjak (*Balada o trobenti in oblaku*),

Marjan Kozina (*Kekec*, *Na svoji zemlji*), Bojan Adamič (*Jara gospoda*, *Vesna*, *Ples v dežju*), Mojmir Sepe, Urban Koder (*Cvetje v jeseni*), Dečo Žgur (*Sreča na vrvi*), Jani Golob (*Poletje v školjki*, *Čisto pravi gusar*) in Drago Ivanuša (*Kruh in mleko*, *Circus Fantasticus*).

Preproste besede - koncert in zbirka skladb Rada Simonitija

LJUBLJANA ▶ Sinoči so v Slovenski filharmoniji pripravili koncert, s katerim so počastili 100-letnico rojstva skladatelja in zborovodje **Rada Simonitija**. S programom njegovih skladb je pod vodstvom **Martine Batič** nastopil Slovenski komorni zbor s solisti. V teh dneh pa je v zbirki *Izbrana dela slovenskih skladateljev*, ki jo izdaja **Javni sklad za kulturne dejavnosti**, izšla zborovska monografija *Preproste besede*, v kateri so zbrane Simonitijeve skladbe za mešane, moške in ženske zборе. Kot je na predstavitvi knjige povedal dr. **Primož Kuret**, se je Simoniti - skladati je začel v partizanih - "uveljavil kot dirigent in skladatelj, ki je osvajal z izjemnim melodičnim darom, poznavanjem človeškega glasu in še posebej kot eden najboljših zborovodij, kar smo jih Slovenci kdaj imeli." Osrednji element Simonitijevih skladb je po Kuretovih besedah melodija, mediteransko čustvena in mehka, trpka, pa zvočno impresivna. "V svoji strukturi njegova dela harmonsko niso zapletena, ampak približana ljudskemu občutju. Simoniti je živel z glasbo in za glasbo, njegovi samospevi so dragocen prispevek k bogati tovrstni literaturi pri nas, zlasti samospevi na *Kajuhova besedila*," je v uvodniku še zapisal Kuret. Po besedah **Mitje Gobca**, avtorja izbora skladb in urednika zbirke *Preproste besede*, zbirka prinaša izbor Simonitijevih najboljših, najbolj znanih in največkrat izvajanih zborovskih del za odrasle zборе. Naslov nosi po eni najbolj prepoznavnih Simonitijevih skladb. **MI**